

Toekomst afval / grondstoffen

“Op weg naar Recycletarief”

Programma

1. Openingswoord

Jacqueline van Dongen

2. Inleiding

Paul de Gooijer

- aanleiding
- beleidsplan / rekenkameronderzoek
- vooruitkijken

3. Presentatie HVC “Recycletarief”

Arnoud Kik

- waar staan we?
- uitleg recycletarief
- routekaart / planning

4. Vragen en discussie

5. Conclusies en afspraken

6. Slotwoord

Jacqueline van Dongen

Aanleiding

- **Beleidsplan (2016)**
“inzameling en verwerking huishoudelijk afval”
 - einde uitvoering is in zicht
 - tijd om vooruit te kijken en vervolg te geven aan het beleidsplan
- **Rekenkameronderzoek (2020)**
“effectiviteit, efficiëntie en governance van de afvalinzameling in Zwijndrecht”
 - conclusies en aanbevelingen geven aanleiding om door te pakken

(+ motie 10 november 2020)

Beleidsplan

- **Doelen**
 - max 100 kg restafval inw/jaar in 2020
 - 75% materiaalhergebruik in 2020
 - kostenbeheersing
- **Servicedifferentiatie** – omgekeerd inzamelen
- **Optimaliseren inzamelstructuur** en vergroten **kennis en bewustwording**
- Stip op de horizon – **diftar**
 - na uitvoering beleidsplan → “klaar voor diftar”
- **Beleidsvaluatie + onderzoek mogelijkheden kostenreductie** (begin 2019)
 - Oriëntatieavond raad 21 mei 2019: presentatie conclusies en aanbevelingen
 - *Raadsbrief 9 juli 2019 (2019-15625)*: stappen en planning naar diftar
- **2 resterende opgaven**
 - voltooien “rest op afstand”
 - invoeren GFE inzameling bij hoogbouw

Rekenkameronderzoek conclusies samengevat

- Op basis van het huidige beleidsplan zijn de doelen voor 2020 e.v. niet haalbaar
- **Milieuprestaties blijven achter, o.a. door:**
 - *te hoge service op restafval (teveel ondergrondse containers)*
 - *veel hoogbouw en moeilijkere benaderbare bevolking*
 - *nog geen recycletarief (diftar)*
- **Maatschappelijke kosten zijn hoog**
- **Inwoners zijn over het algemeen tevreden**

Rekenkameronderzoek aanbevelingen

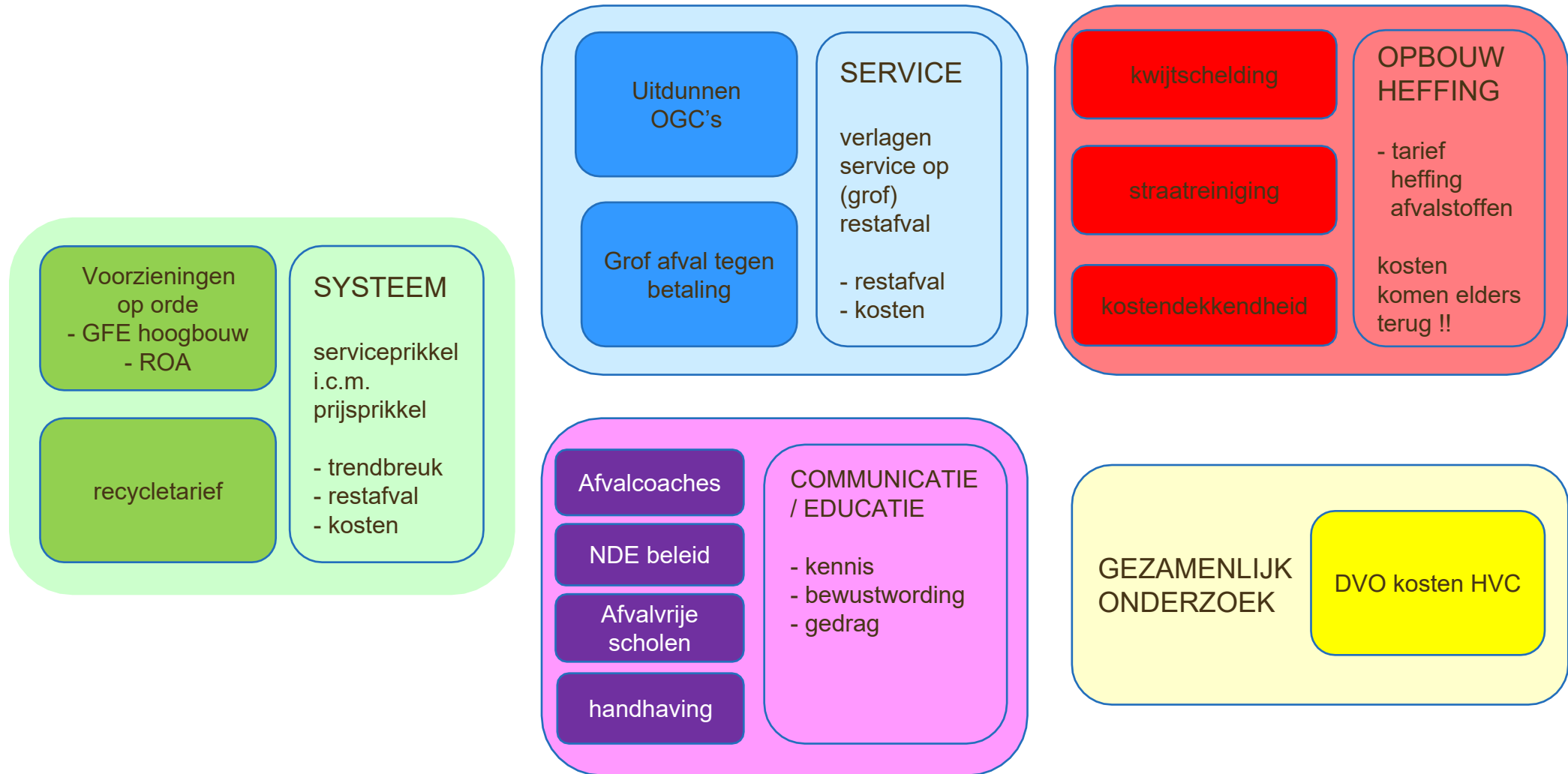
- **Ontwikkel nieuw beleid met aanvullende strategie(ën) voor restafvalreductie**
 - “follow up” huidige beleidsplan
 - lagere service restafval
 - hogere service grondstoffen hoogbouw
 - (onderzoek) Recycletarief
- **Maak aanpak en service meer op maat en data-gedreven**
- **Geef vorm aan sturingswensen van de raad**
- **Heroverweeg posten en opzet afvalstoffenheffing**
 - kwijschelding
 - straatreiniging
- **Onderzoek mogelijkheden verlagen heffing**
 - kosten DVO HVC

Inzet

- **Z.s.m. invoeren Recycle-tarief**
 - noodzakelijk om trendbreuk te realiseren (forse reductie restafval)
 - prijsprikkel effectief i.c.m. servicedifferentiatie
- **Traject Recycle-tarief starten**
 - organisatie
 - participatie en besluitvorming GR
- **Ondertussen: resterende opgaven beleidsplan afronden** (cf planning Raadsbrief 9 juli 2019)
 - invoeren inzameling GFE hoogbouw
 - voltooiën “rest op afstand” (restant ondergrondse containers o.b.v. loopafstand max 300m)
 - kosten gaan voor de baten uit!
- **En: vervolgbeleid**
 - recycle-tarief
 - aanvullende maatregelen – keuzen voor de gemeenteraad
 - rekenkameronderzoek geeft input
 - aan welke knoppen wil de gemeenteraad draaien?
 - “recycle-prikkel” voor iedereen!

(Motie d.d. 10 november 2020)

Voorbeeld Knoppen

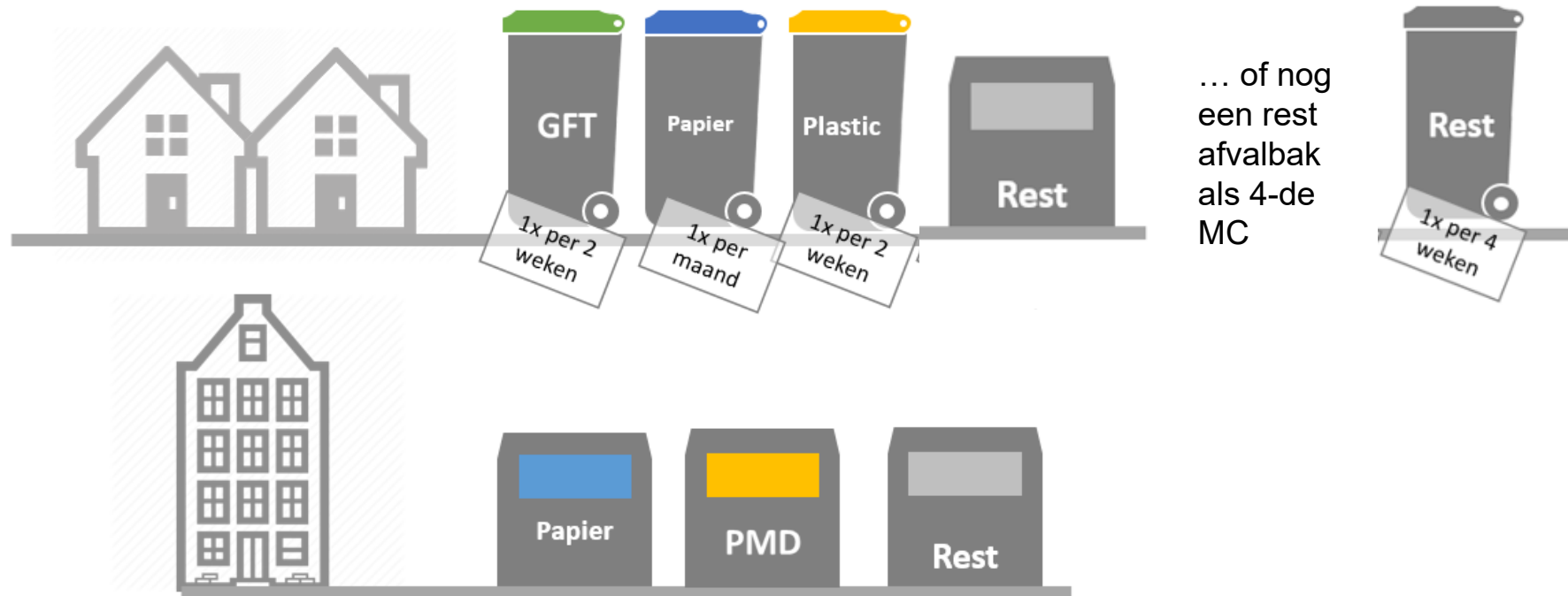
recycle-tarief.
maak uw gemeente duurzamer.

Gertjan de Waard & Arnoud Kik

hvc.
energie en hergebruik

het landelijke **doel** is om in 2020 naar
100 kilo restafval per persoon per jaar te
gaan met een verdere afname naar 30
kilo restafval in 2025.

huidig inzamelsysteem Zwijndrecht

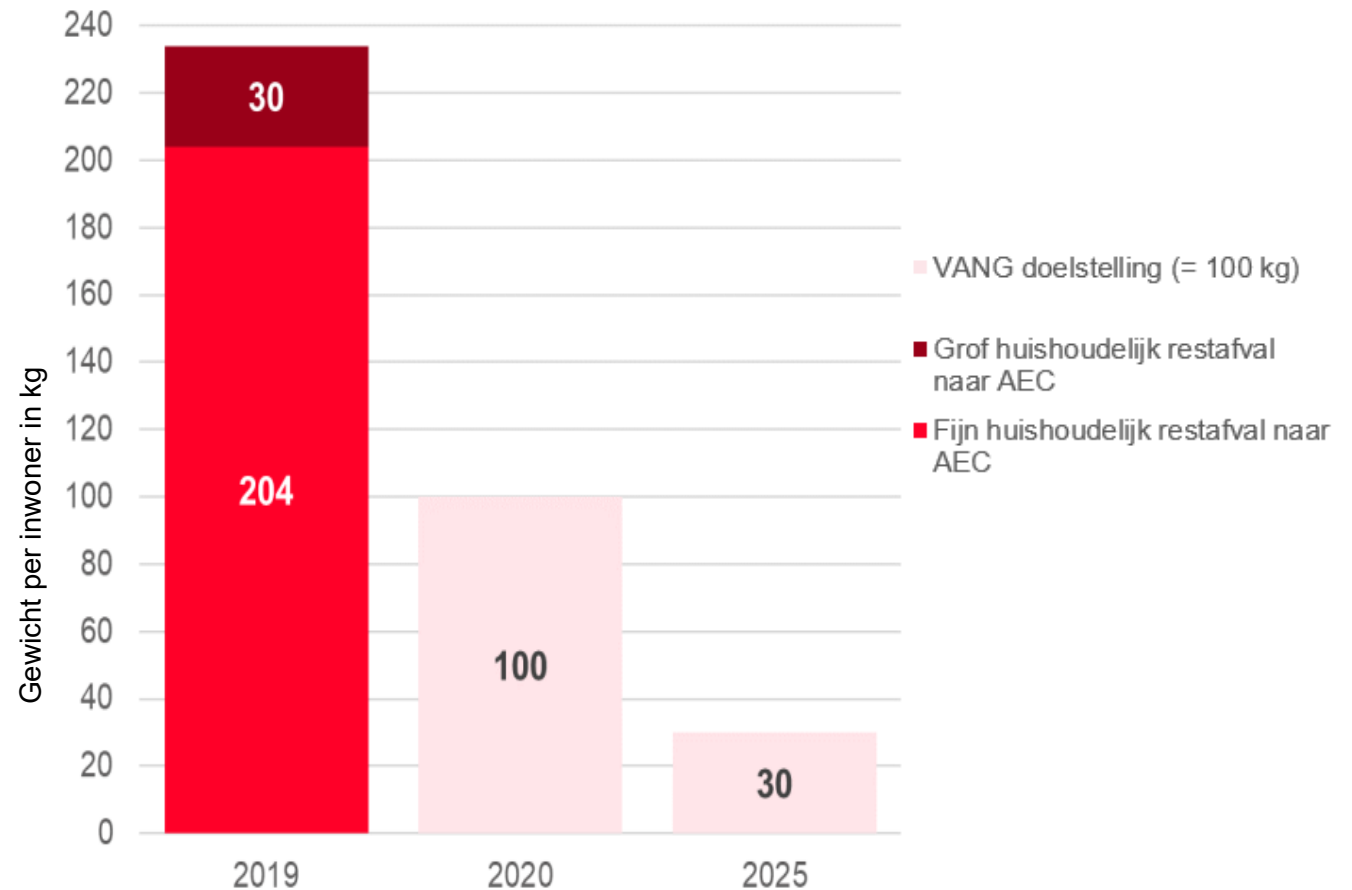

resultaten gemeente Zwijndrecht

234 kg restafval per inwoner per jaar:

- 204 kilo fijn restafval
- 30 kilo grof restafval

Doelstelling restafval (VANG)

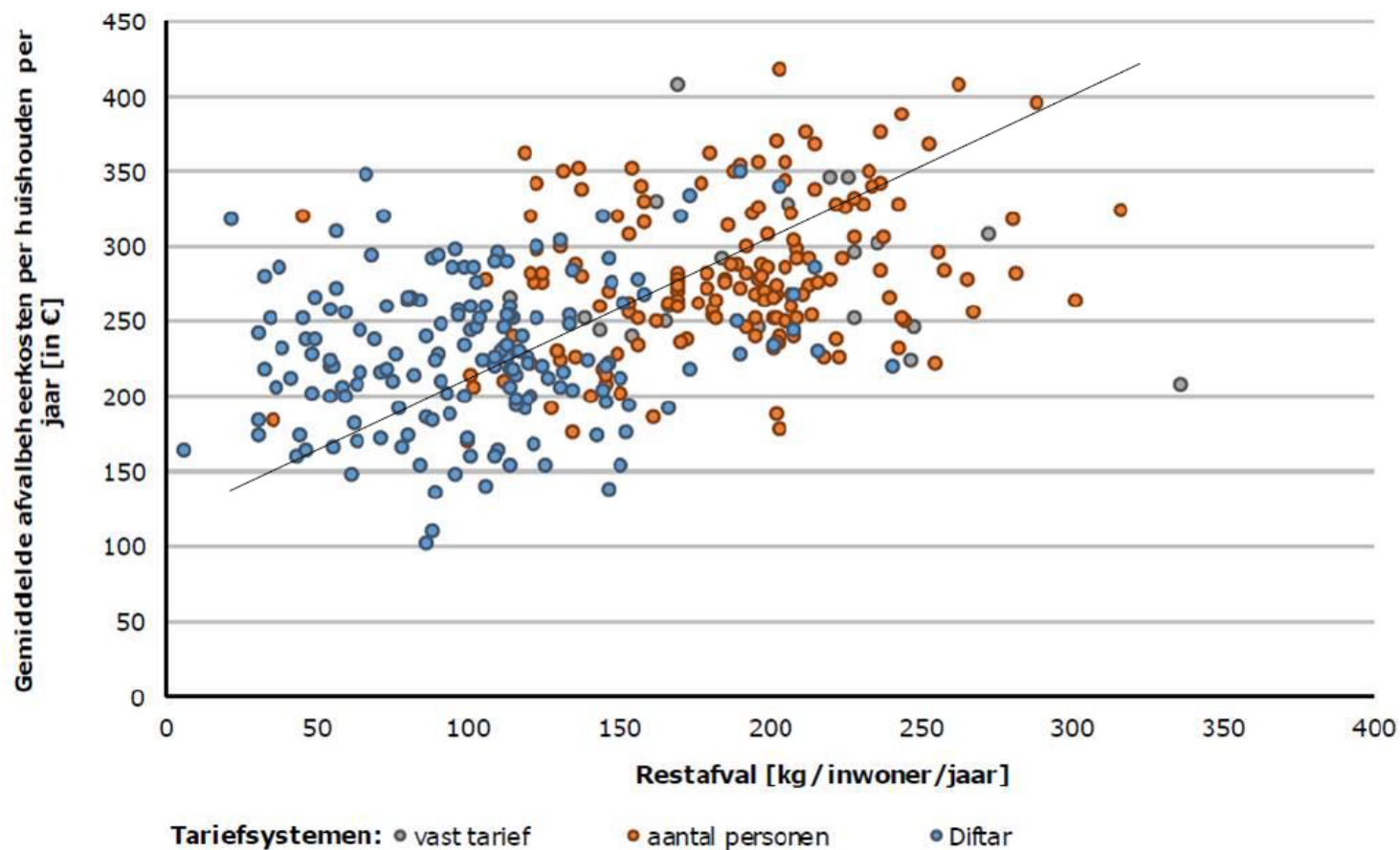
wat zit er nog in de grijze bak?

gemiddeld nog **148** kg herbruikbare grondstoffen!

hoe minder restafval, hoe lager de kosten

Figuur S2: Restafval (2018) en afvalbeheerkosten (2020) per gemeente

deelt u de volgende conclusies?

1. Er is veel restafval en dat gaat onnodig naar de verbrandingsoven.
2. Dat is niet duurzaam en kost bovendien veel geld.
3. Als de hoeveelheid restafval minder wordt, dalen ook de kosten.

rekenkameronderzoek (1)

Maatregelen voor restafvalreductie:

Landelijk worden er twee type “**hoofd strategieën**” ingezet om de hoeveelheid restafval te verminderen:

- **Servicedifferentiatie**: de service op grondstofstromen (meestal GFT, PMD en papier) verhogen en de service op restafval verlagen.
- **Tariefdifferentiatie** (recycle-tarief): het gratis kunnen aanbieden van (de meeste) grondstofstromen en moeten betalen voor het aanbieden van restafval.

rekenkameronderzoek (2)

- Op dit moment zet Zwijndrecht in op de strategie “**servicedifferentiatie**”.
- Echter: deze strategie is nog niet in heel Zwijndrecht geïmplementeerd.
- Goede service voor **PMD, GFT en papier** voor de laagbouw zijn al gerealiseerd.
- Voor de hoogbouw is een hoge service op grondstoffen nog niet voor iedere stroom gerealiseerd (**GFT/e**).
- Daarnaast is de **service op restafval** hoog in Zwijndrecht (veel ondergrondse containers, korte loopafstanden).
- Andere verklaringen voor de **matige prestatie op restafval** zijn het grote aandeel hoogbouw en de samenstelling van de bevolking (relatief veel armoede en laaggeletterdheid).

wat zijn de mogelijkheden?

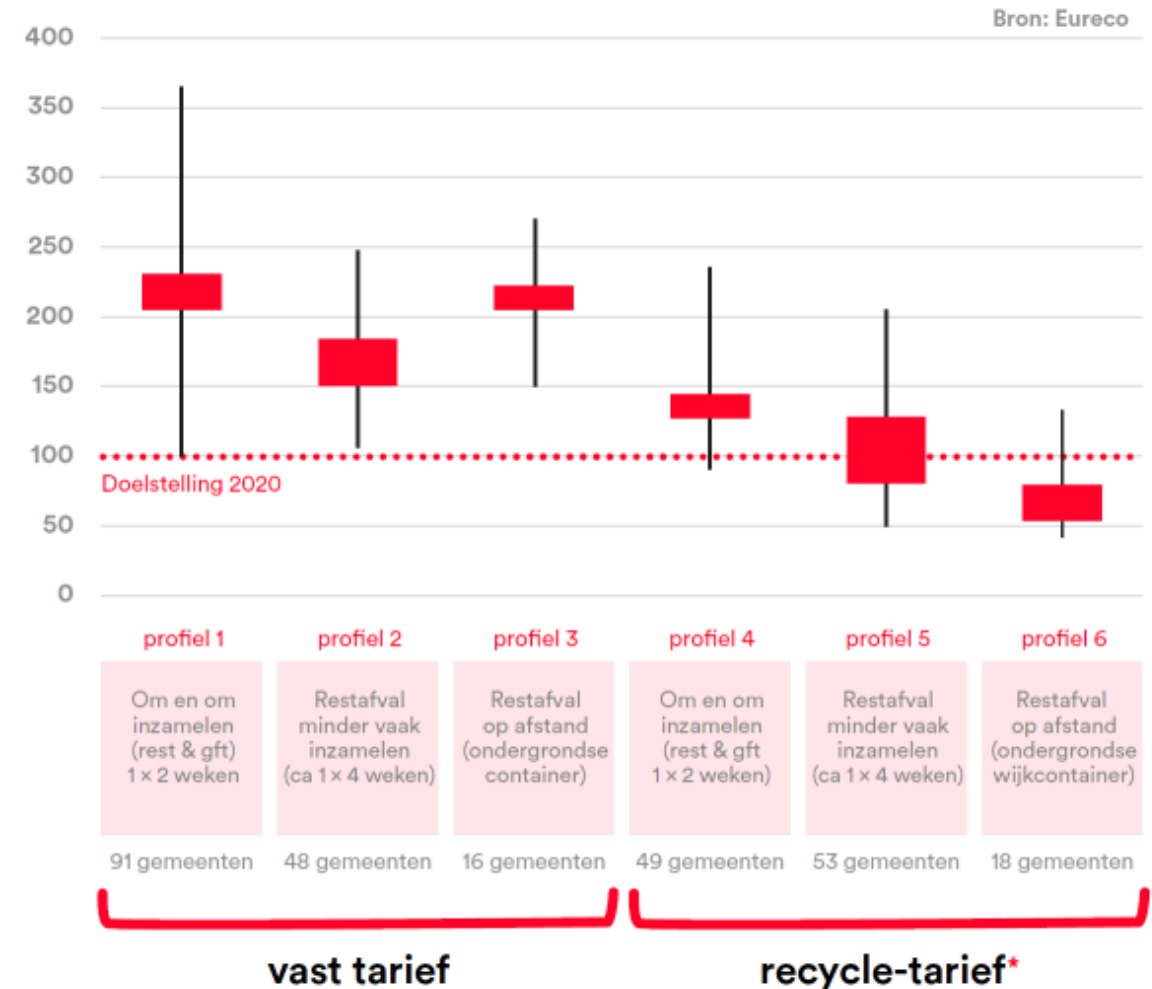
Welke maatregelen helpen om restafval te verminderen en welke profielen zijn er?

Er zijn verschillende mogelijkheden om te komen tot minder restafval. Deze zijn grofweg in te delen in twee categorieën:

1. serviceprikkel
2. prijsprikkel

Resultaten in het land laten zien dat een combinatie van een serviceprikkel én een prijsprikkel nodig is om de landelijke doelstelling van 2020 te bereiken (100 kilo restafval per persoon per jaar).

Grof + fijn restafval
(in kg/inwoner per jaar)

wat is recycle-tarief?

Minder restafval, beter afval scheiden en ook nog goed voor de portemonnee. Dat is **recycle-tarief**. Het is een nieuwe manier van het berekenen van de afvalstoffenheffing, waarbij inwoners **zelf invloed** hebben op de hoogte van het tarief.

Ben je een goede afvalscheider en heb je weinig restafval?
Dan betaal je ook minder!

afvalstoffenheffing: vast en variabel deel.

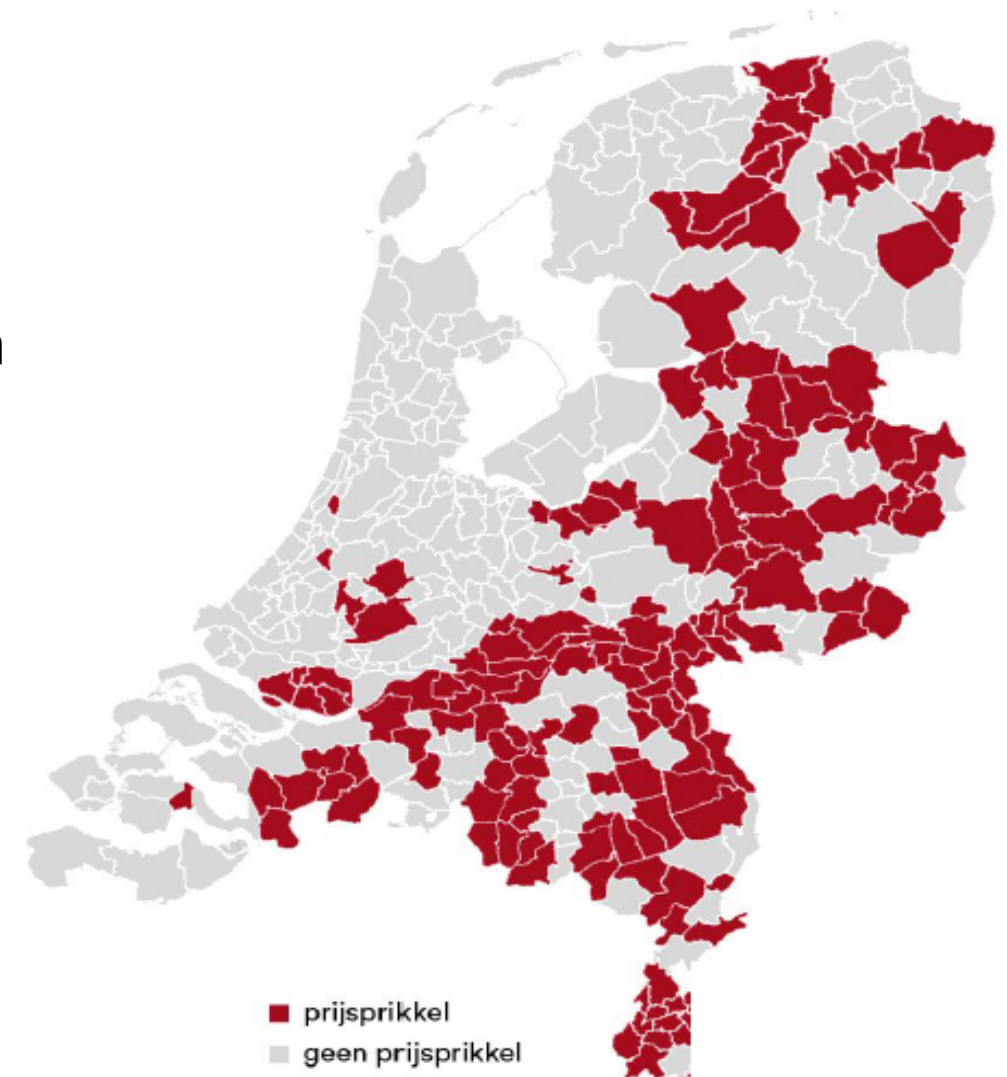
De afvalstoffenheffing gaat uit **twee delen** bestaan: een vast en een variabel deel. Het vaste deel is voor iedereen hetzelfde. Met het variabele deel kunnen inwoners hun tarief verlagen door afval goed te scheiden. Het recycle-tarief is daardoor vergelijkbaar met andere nutsvoorzieningen zoals gas, water en elektra.

gemeenten met een prijsprikkel.

In het oosten van Nederland is een groot aantal gemeenten al overgestapt op een systeem met **prijsprikkel**. In het westen van Nederland hebben gemeenten vooral gekozen voor het invoeren van een **serviceprikkel**.

Gemeenten die de prijsprikkel en serviceprikkel combineren laten goede resultaten zien op het gebied van afvalscheiding en kostenbeheersing.

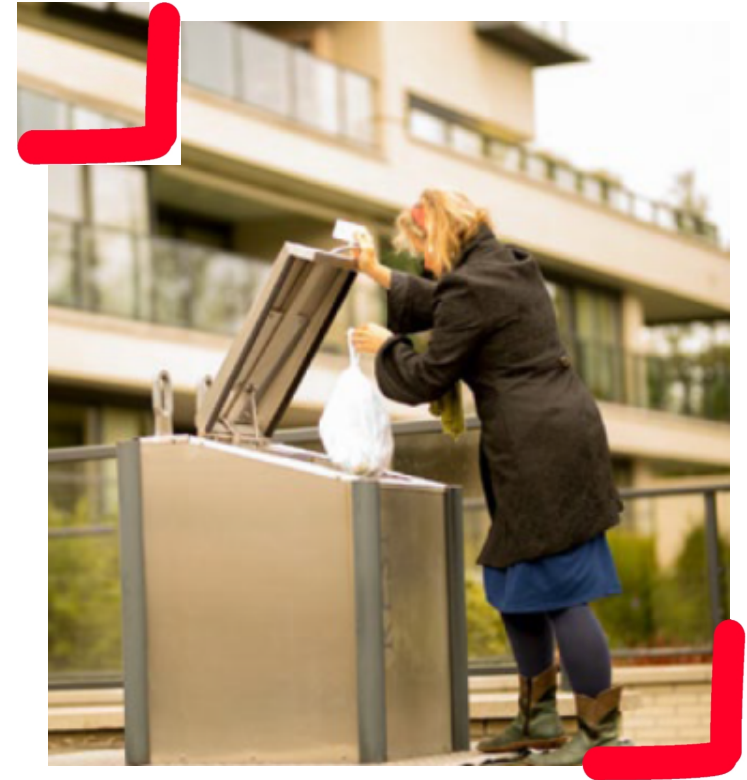
de voordelen van het systeem.

- Bewoners krijgen meer **invloed** op hun afvalkosten.
- Een prijsprikkel zorgt voor meer afvalscheiding en **minder** restafval.
- Minder restafval zorgt voor lagere verbrandingskosten.
- **Minder restafval** zorgt voor hogere inkomsten uit de verkoop van grondstoffen.
- Gemeenten met een prijsprikkel hebben gemiddeld een lagere afvalstoffenheffing.
- Vuistregel: circa **70%** van alle huishoudens betaalt minder of net zoveel afvalstoffenheffing na invoering van een prijsprikkel.
- Inwoners geven aan dat zij beter afval zouden scheiden als daar **een lagere afvalstoffenheffing** tegenover staat.

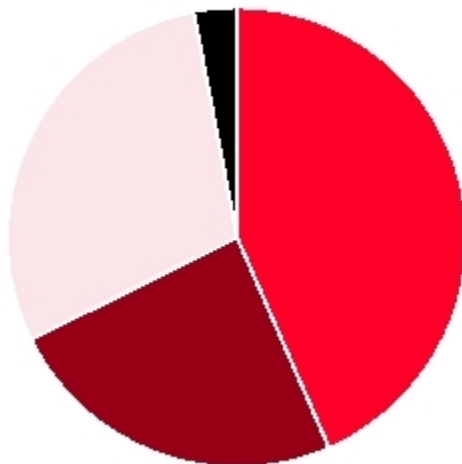
maatwerk voor specifieke doelgroepen.

HVC adviseert u over **maatwerk** voor bijvoorbeeld grote gezinnen, bewoners uit hoogbouw, ouderen of mensen met een medische indicatie. We doen dit op basis van ervaringen van andere gemeenten die al een tijd met een prijsprikkel werken.

inwoners zijn positief.

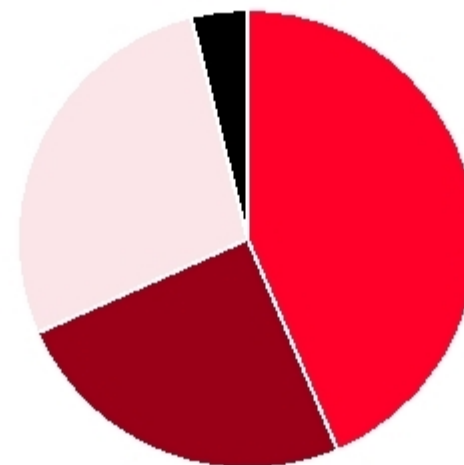
algemeen

■ (zeer) positief ■ neutraal ■ (zeer) negatief ■ geen mening

- 5.023 inwoners
- 67% van de inwoners positief of neutraal
- 29% van de inwoners negatief
- 3% percentage inwoners geen mening

gemeente Zwijndrecht

■ (zeer) positief ■ neutraal ■ (zeer) negatief ■ geen mening

- 293 inwoners
- 69% van de inwoners positief of neutraal
- 28% van de inwoners negatief
- 4% percentage inwoners geen mening

maak uw gemeente duurzamer.

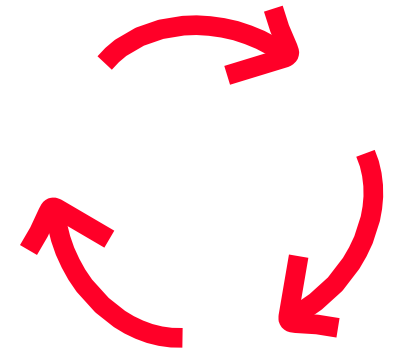

De invoering van recycle-tarief in combinatie met servicemaatregelen brengt uw gemeente gegarandeerd een grote stap verder naar een afvalloze samenleving. Daarnaast betaalt de inwoner minder en worden inwoners die goed hun afval scheiden beloond.

waarom een andere naam dan ‘diftar’?

Voor veel inwoners is niet duidelijk wat precies met de term diftar wordt bedoeld en - belangrijker nog – wat er van hen wordt verwacht. Daarom hebben wij gekozen voor de naam **recycle-tarief**.

1. Recyclen is een ingeburgerde term en refereert aan het goede gedrag bij afval scheiden.
2. De combinatie met ‘tarief’ geeft aan dat er een financiële component aan afval scheiden is toegevoegd.

basis op orde.

Aanwezig

- Verzamelcontainers voor restafval hebben een passysteem.
- Restafvalbakken hebben een chip.
- Er zijn voldoende mogelijkheden om afval te scheiden.

Nog afronden

- GFT/e cocons voor inwoners hoogbouw.
- Voltooing restafval op afstand.

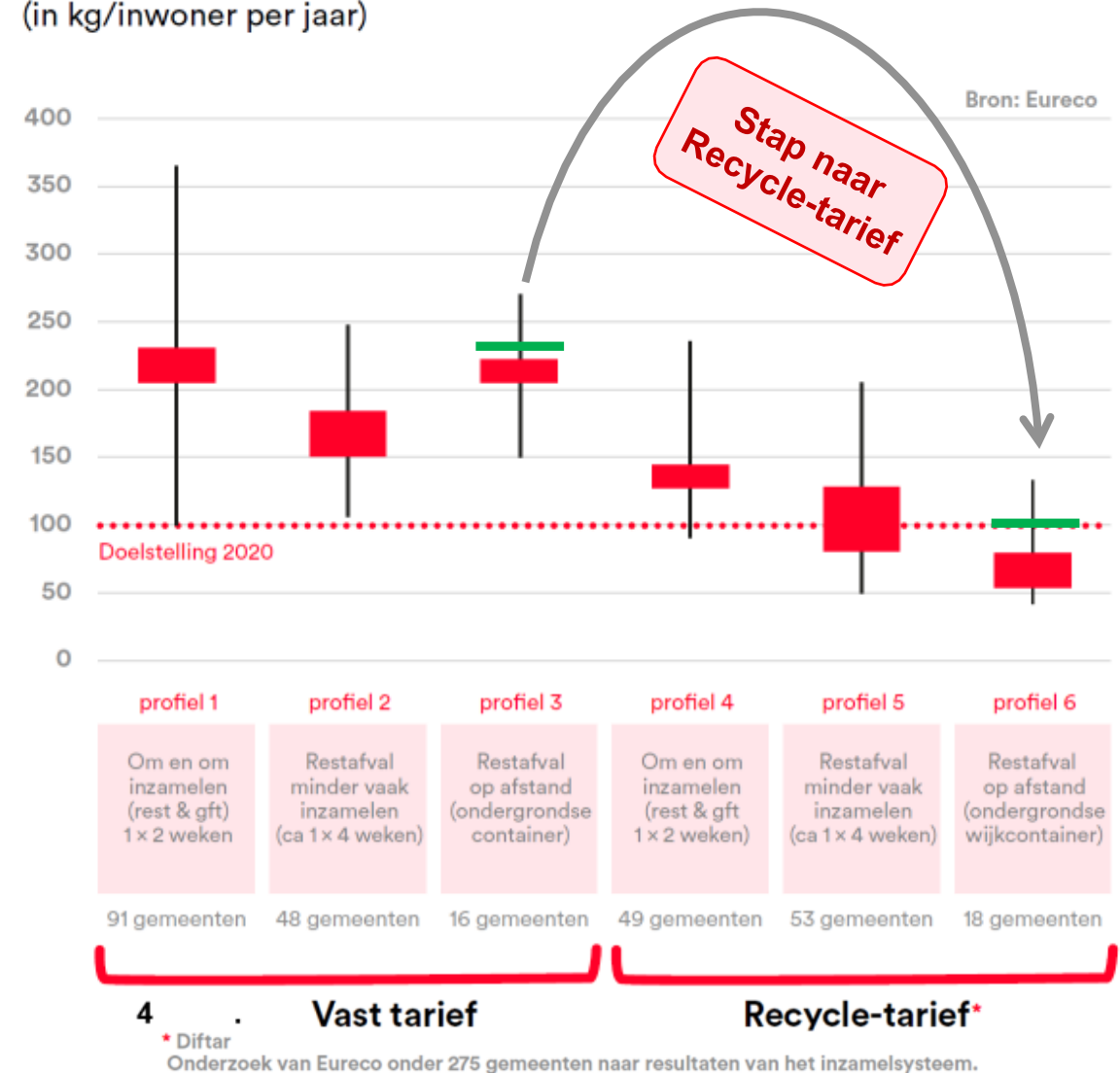
Ondersteunende maatregelen

- Afvalcoaches geven advies.
- Afval scheiden op basisscholen.
- Ruimere openingstijden afvalbrengstation/milieustraat.
- Extra communicatie via HVC afval-app.
- Inzicht in locatie van containers.

welke stappen kan gemeente Zwijndrecht nemen?

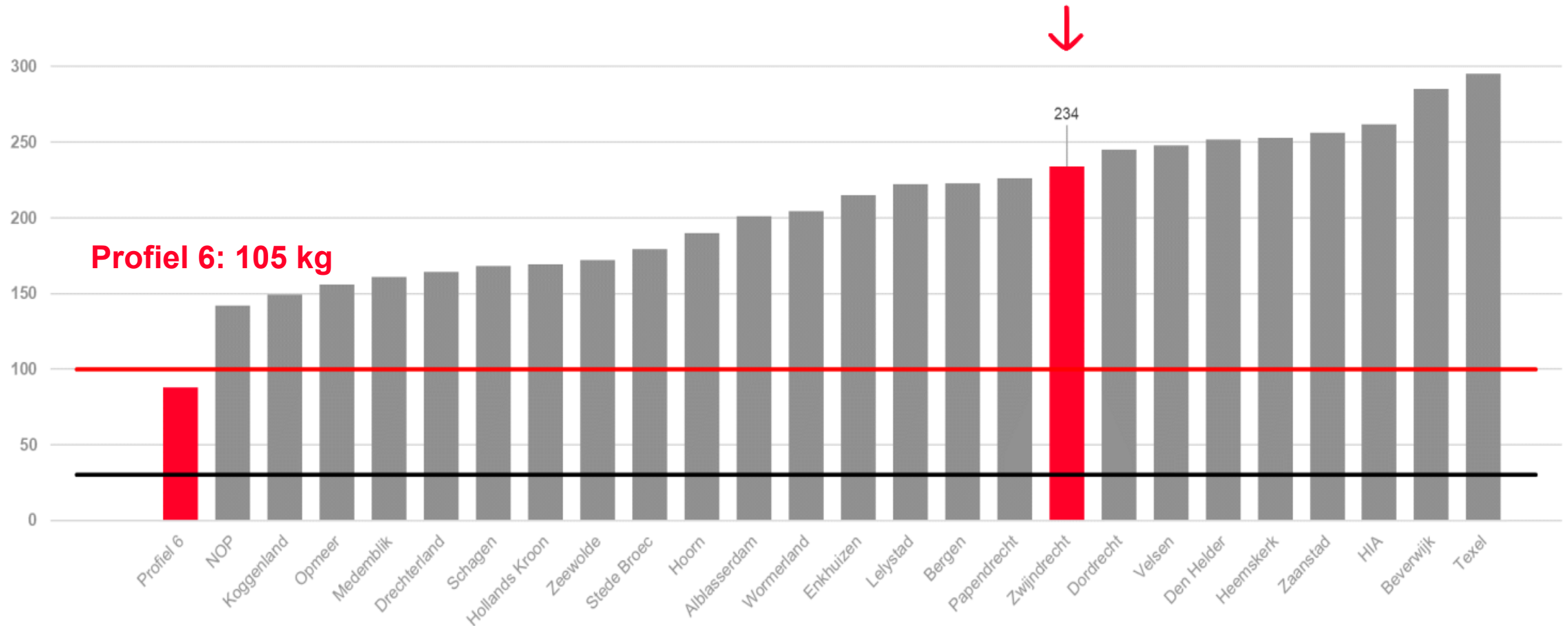
- Huidig profiel: Restafval in wijkcontainers (**profiel 3**)
- **Stap:** naar profiel 6
 - Restafval in wijkcontainers
 - Recycle-tarief

Grof + fijn restafval
(in kg/inwoner per jaar)

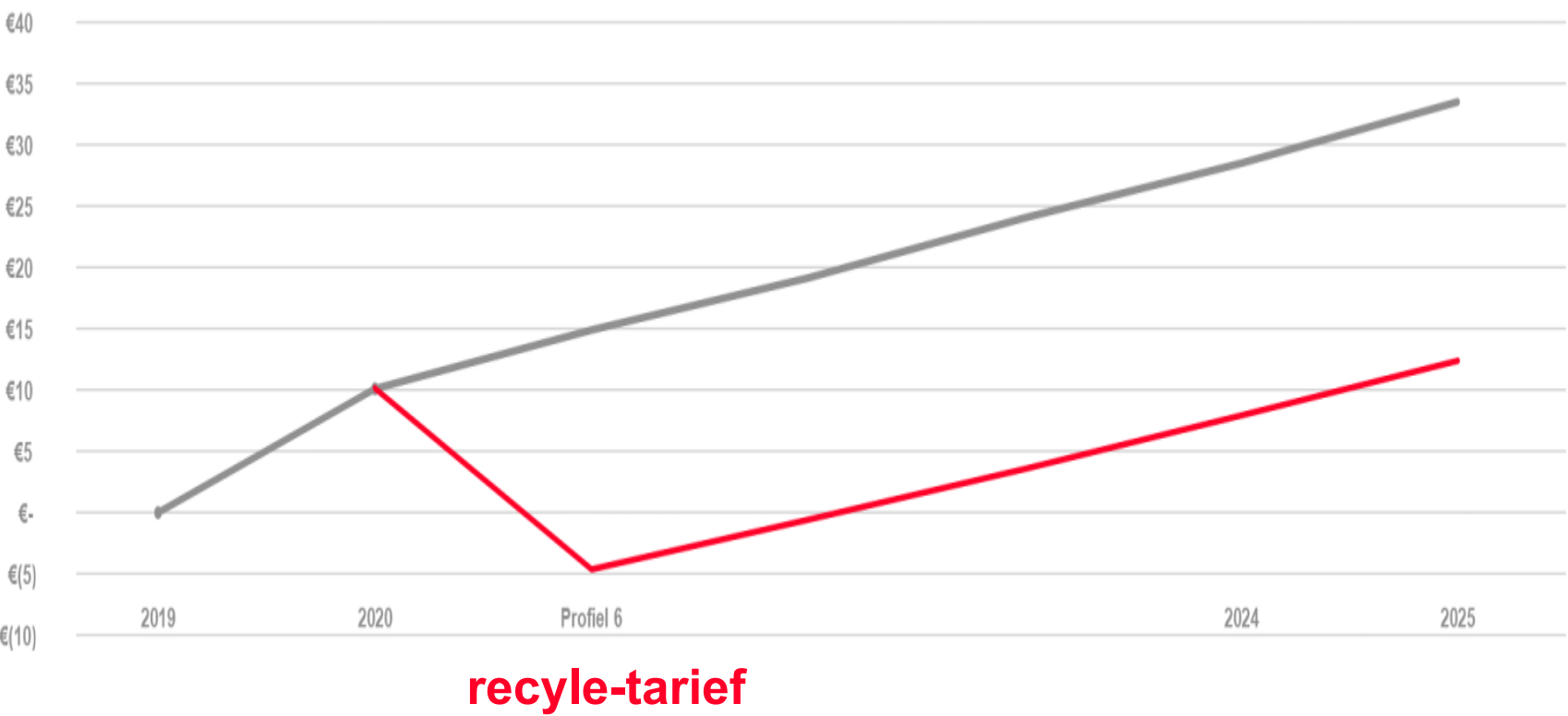

effect invoering recycle-tarief.

VANG-doelstelling.

effect invoering recycle-tarief. afvalbeheerkosten.

Stap naar:	Per wha	Totaal gemeente
Profiel 6	€17,50 - €22,50	€350.000 - €450.000

Profiel 6

Recycle-tarief, restafval in container in de wijk

recycle-tarief in gemeente Zwijndrecht?

- De goede afvalscheider wordt beloond.
- Inwoners die nog niet zo goed meedoen worden uitgedaagd.
- Bewezen maatregel om te komen tot VANG-doelstelling.
- Kostenbeheersing op afvalkosten.

advies Rekenkameronderzoek

Kostenbeheersing door meer impact op afvalscheiding en reductie restafval: invoeren diftar (recycle-tarief).

Belangrijke stap naar recycle-tarief is boel op orde brengen:

- Voltooing restafval op afstand.
- GFT/e cocons voor de hoogbouw.

Tijdelijke extra kosten, maar na invoering recycle-tarief besparing:

- Door afname restafval goede mogelijkheid tot verdunning aantal ondergrondse containers.
- Overtollige containers inzetten voor grondstoffen en minder vervangen.

deelt u de volgende conclusies?

1. Zonder trendbreuk zal de hoeveelheid restafval en kosten niet substantieel dalen; overige maatregelen hebben geen tot weinig effect.
2. Het recycle-tarief is interessant voor Zwijndrecht om verder te verkennen.

opzet nieuw beleidsplan - sturingsplan

1. Inzetten op recycle-tarief voor reductie restafval en kostenbeheersing
2. Mogelijke vervolg maatregelen (keuzemogelijkheid):
 - grof afval tegen betaling
 - uitdunning ondergrondse restafvalcontainers
 - optimalisatie inzameling grondstoffen
 - gerichte inwonerscommunicatie
 - inzet afvalcoaching
 - inzamelsysteem voor kleine stromen (kleine apparaten, batterijen e.d.)

routekaart recycle-tarief

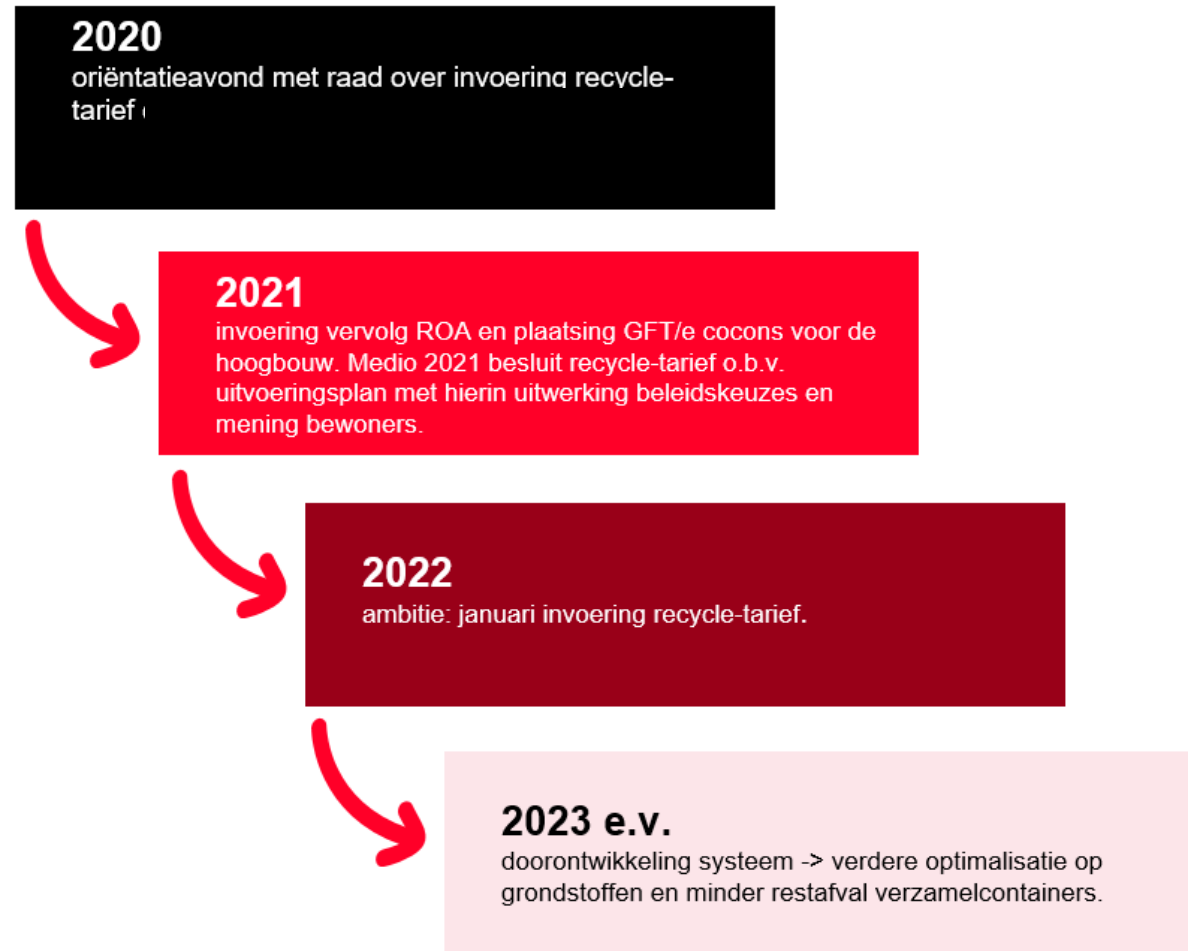
- Koersdocument met beleidskeuzes als principebesluit - met kaders (beleidskeuzes) voor verdere uitwerking - aan raad aanbieden.
- Expertisegroep oprichten (b.v. vanuit beleid, circulair, financieel, communicatie en burgerparticipatie).
- Participatie / mening bewoners ophalen.
- Vragen ophalen / onduidelijkheden wegnemen bij fracties.
- Uitvoeringsplan met daarin de uitwerking van de beleidskeuzes.
- Definitief voorstel (o.b.v. Uitvoeringsplan) aan Raad.

vervolg stappen recycle-tarief.

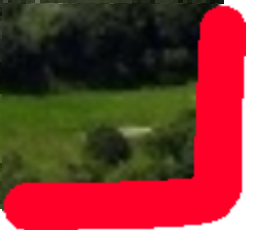
1. oriëntatieavond met raad (nov. 2020).
2. opstellen **koersdocument** (met beleidskeuzen)
3. afronding huidig beleid (besluit: voltooiing ROA en GFT/e bij hoogbouw)
4. principebesluit recycle-tarief o.b.v. koersdocument (Q1-2021)
5. **uitvoeringsplan** recycle-tarief uitwerken (door expertisegroep).
6. definitief besluit recycle-tarief o.b.v. uitvoeringsplan (jun/jul 2021)
7. vaststelling tarieven recycle-tarief (nov. 2021)

planning.

Vragen of opmerkingen?

Deelt u de volgende conclusies?

1. Zonder trendbreuk geen reductie restafval.
2. Zonder trendbreuk geen kostenbeheersing.
3. Recycle-tarief is noodzakelijk voor Zwijndrecht.
4. We moeten stevig doorpakken om dit zo snel mogelijk in te voeren.
5. Opstellen bondig beleid voor aanvullende maatregelen.

Wat wij u vragen

1. Kunt u zich vinden in de voorgestelde koers / aanpak?
2. Commitment
3. Mogen we aan de slag:
 - Voorbereiding besluitvorming boel op orde
 - Opstellen vervolg beleid (conform motie)
 - Uitwerken traject recycle-tarief